

Warszawa, 14 czerwca 2018 r.

PIU 680/2018

**Szanowny Pan
Piotr Nowak
Podsekretarz Stanu
Ministerstw Finansów**

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do pisma znak FN5.700.4.2018 z dnia 5 czerwca 2018 r., dotyczącego poprawionego projektu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie egzaminu dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych, czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń oraz czynności dystrybucyjnych zakładu reasekuracji, niniejszym przedstawiamy stanowisko Polskiej Izby Ubezpieczeń.

Postulujemy o niedokonywanie zmiany terminu powiadamiania Komisji Nadzoru Finansowego o planowanym egzaminie z 7 do 10 dni przed ustalonym terminem (§4 ust.1 projektu rozporządzenia). Zmiana terminu utrudni proces planowania i organizacji egzaminów i może przyczynić się do tego, iż częściej będzie powstawać konieczność odwoływania egzaminu lub wprowadzania zmian organizacyjnych lub osobowych i zgłaszania tych zmian do KNF. Zmiana terminu będzie niewątpliwym utrudnieniem dla zakładów ubezpieczeń generującym dodatkowe koszty (wynajmu sali, delegacji itp.) pozbawiającym zakłady ubezpieczeń możliwości bieżącego reagowania w przypadkach losowych. Termin 7 dniowy jest terminem optymalnym biorąc pod uwagę zarówno czas niezbędny na ustalenie wszystkich danych niezbędnych do zgłoszenia egzaminu, jego przygotowanie jak również zaplanowanie wizyty przedstawiciela KNF. Powyższe zdaje się potwierdzać również dotychczasowa praktyka, w której nie było przypadków rażących uchybień, a procesy przebiegały sprawnie.

Podobnie wnosimy o niedokonywanie zmiany terminu powiadamiania Komisji Nadzoru Finansowego o każdej zmianie terminu oraz miejsca egzaminu z 1 do 3 dni przed ustalonym terminem (§4 ust.3 projektu rozporządzenia). Praktyka wskazuje, że osoby zgłoszone na egzamin często informują zakład ubezpieczeń o niemożności stawienia się na egzamin na dzień lub dwa przed terminem, na który był wyznaczony egzamin. W sytuacji, gdy nie będzie możliwe, z uwagi na projektowaną powyższą zmianę, poinformowanie KNF o zmianie terminu egzaminu, powstanie konieczność tylko formalnego odbywania egzaminu tj. w obecności komisji egzaminacyjnej i bez obecności zdających oraz zorganizowania kolejnego egzaminu z terminem przesuniętym o co najmniej 7 dni, a zgodnie z projektem o co najmniej 10 dni, co naraża zakłady ubezpieczeń na niepotrzebne dodatkowe koszty.

W §5 projektu rozporządzenia wskazane jest, że organem właściwym do powołania komisji egzaminacyjnej jest zarząd. Zapis ten nie uwzględnia zakładów ubezpieczeń, które wykonują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność w ramach swobody świadczenia usług lub w ramach

swobody przedsiębiorczości w formie oddziału. Takie zakłady co do zasady reprezentowane są na terytorium RP nie przez zarząd, ale odpowiednio reprezentantów lub dyrekcję oddziałów.

PIU podtrzymuje wcześniej zgłoszone uwagi i postuluje ograniczenie zakresu tematycznego egzaminu dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych w bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych (§8 ust.6 projektu rozporządzenia).

Wskazujemy, że zgodnie z treścią art. 12 ust. 1 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń (Dz.U. z 2017 r. poz. 2486), osoby wykonujące czynności agencyjne, osoby wykonujące czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń, osoby wykonujące czynności brokerskie w zakresie reasekuracji, osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń oraz osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji doskonałą umiejętności zawodowe, w tym przez odbywanie co najmniej 15 godzin rocznie szkolenia zawodowego z wybranych tematów określonych w załączniku do ustawy. Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy, szkolenie zawodowe uwzględnia charakter proponowanych umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji, rodzaj dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji oraz zakres wykonywanych czynności. Zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji, agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny zapewniają przeprowadzenie szkolenia, jego odpowiedni poziom merytoryczny oraz przeprowadzenie go przez osoby posiadające wykształcenie lub doświadczenie zawodowe odpowiednie do zakresu tematycznego szkolenia (art. 12 ust. 5 ustawy). Wprowadzenie obowiązku doskonalenia zawodowego do ustawy o dystrybucji ubezpieczeń wynika bezpośrednio z art. 10 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 z dnia 20 stycznia 2016 roku w sprawie dystrybucji ubezpieczeń (dyrektywa IDD), zgodnie z którym państwa członkowskie zostały zobowiązane do zapewnienia, aby dystrybutorzy ubezpieczeń i reasekuracji oraz pracownicy zakładów ubezpieczeń i reasekuracji prowadzący działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń lub reasekuracji posiadali odpowiednią wiedzę i umiejętności umożliwiające im odpowiednią realizację ich zadań i wykonywanie ich obowiązków. Jednocześnie zgodnie z art. 10 ust. 2 dyrektywy IDD państwa członkowskie pochodzenia mają zapewnić, aby pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni oraz pracownicy zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, a także pracownicy pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych spełniali wymogi w zakresie ustawicznego szkolenia i doskonalenia zawodowego w celu utrzymania odpowiedniego poziomu świadczonych usług, adekwatnie do pełnionej przez nich roli oraz rynku, na którym prowadzą działalność.

W związku z powyższym, w ocenie PIU, to nie zwiększenie zakresu egzaminu przyczyni się do polepszenia ochrony konsumentów. Lepsza ochrona konsumentów została zagwarantowana innymi regulacjami prawnymi, w tym poprzez wdrożenie dyrektywy IDD. Dodatkowo wprowadzony został obowiązek przeprowadzania cyklicznych szkoleń. Zwiększenie zakresu egzaminu wydłuży proces egzaminacyjny jak i jego koszty (przerzucane potem z oczywistych względów na konsumentów), co w kontekście przeprowadzania obligatoryjnych szkoleń nie wydaje się zasadne.

PIU wskazuje jednocześnie, że ratio legis regulacji wyrażonej w art. 19 ust. 5 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń wskazuje w sposób jednoznaczny, że w przypadków osób fizycznych mających wykonywać czynności agencyjne w bankach lub spółdzielczych kasach oszczędnościowo- kredytowych egzamin przeprowadza się w ograniczonym zakresie. Tymczasem proponowana regulacja ogranicza egzamin dla w.w. osób jedynie o zakres wskazany w § 2 ust.3 pkt 1) i § 2 ust. 6 projektu rozporządzenia, co w ocenie PIU nie wypełnia dyspozycji zawartej w art. 19. ust. 5 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń. Ponadto wskazujemy, że odnosząc się do wykładni językowej i definicji wyrażonej w słowniku języka polskiego

PWN, sformułowanie „ograniczony zakres” oznacza „mający niewielki zakres”. Tym samym, egzamin przeprowadzany prawie w pełnym zakresie zagadnień jak i czasu egzaminu, jest sprzeczny ze wskazaną powyżej wykładnią. Rzeczywistym celem ustawodawcy było zmniejszenie wymagań egzaminacyjnych dla osób mających oferować ubezpieczenia w bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, a normy prawne niższego rzędu, jakim są przepisy rozporządzenia, nie mogą być sprzeczne z przepisami ustawy o dystrybucji ubezpieczeń.

Ponadto zwracamy uwagę, iż:

- osoby ubiegające się o wykonywanie czynności agencyjnych w bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych posiadają wiedzę ogólną z zakresu rynku finansowego, w szczególności są im znane:
 - podstawowe zagadnienia z prawa cywilnego i gospodarczego określone w §2 ust. 3 pkt 5 projektu rozporządzenia,
 - zagadnienia dot. rozpatrywania reklamacji określone w §2 ust. 3 pkt 4 lit. e projektu rozporządzenia;
- działalność z zakresu pośrednictwa ubezpieczeniowego nie jest dla banków działalnością główną, a dystrybucja ubezpieczeń najczęściej odbywa się w ramach sprzedaży pakietowej, uzupełniającej, stąd w dużej mierze następujące zagadnienia nie występują/mają marginalne znaczenie w obszarze działalności banku w roli pośrednika ubezpieczeniowego:
 - szczegółowe zagadnienia związane z sumami i wartościami ubezpieczenia, określone w §2 ust. 3 pkt 3) projektu rozporządzenia,
 - kwestia znaczenia udziału własnego, mechanizmu transferu ryzyka, wskazane w §2 ust. 3 pkt 2 lit b i c) projektu rozporządzenia,
 - zasady likwidacji szkód wskazane w ust. 7 pkt 3) projektu rozporządzenia; czynnościami w tym zakresie zajmuje się najczęściej bezpośrednio zakład ubezpieczeń.

Postulujemy wykreślenie wymienionych powyżej zagadnień z proponowanego w projekcie rozporządzenia zakresu egzaminu dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych w bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych.

Z uwagi na powyższe proponujemy następujący zakres tematyczny egzaminów dla osób wykonujących czynności agencyjne w bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych:

- §2 ust.3, pkt 2) lit. a) i d) (miejsce i rola ubezpieczeń w gospodarce, podział ubezpieczeń),
- §2 ust.3 pkt 2), lit. a) i d) (ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawa o dystrybucji ubezpieczeń),
- §2 ust.3 pkt 6) (etyka zawodowa),
- §2 ust.7 pkt 1) i pkt 2) (wybrane zagadnienia z zakresu działalności zakładu ubezpieczeń)

Egzamin składałby się z 40 pytań.

Ponadto przedstawiamy dodatkowy postulat, który w przypadku nieuwzględnienia przez Ministerstwo Finansów powyższej propozycji, będzie miał dodatkowe znaczenie. W świetle postanowień projektu rozporządzenia wątpliwym jest, czy osoba, która zamierza wykonywać czynności agencyjne w banku lub kasie oszczędnościowo – kredytowej na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń, w każdym z tych zakładów musi zdać pełny egzamin obejmujący również zagadnienia ogólne określone w § 2 ust.3 pkt 2,3, pkt 4 lit a-b i e oraz pkt 5,6 projektu rozporządzenia, czy też może odbyć tylko egzamin z zagadnień z zakresu działalności zakładu ubezpieczeń, na rzecz którego mają być wykonywane czynności agencyjne, w oparciu o postanowienia §8 ust.10 albo ust.11 projektu rozporządzenia. Brak jest uzasadnienia aby w.w. osoby wielokrotnie zdawały egzamin z tego samego zakresu zagadnień

ogólnych. Postulat ten dotyczy możliwości wyodrębnienia dwóch zakresów egzaminu dla osób, które zamierzają wykonywać czynności agencyjne w banku lub kasie oszczędnościowo – kredytowej tj.:

- zagadnień ogólnych składających się z zagadnień, o których mowa w §2 ust.3 projektu rozporządzenia oraz
- zagadnień z zakresu działalności zakładu ubezpieczeń składających się z zagadnień, o których mowa w §2 ust.7 projektu rozporządzenia

w celu umożliwienia uznawania przez zakład ubezpieczeń egzaminu z zagadnień ogólnych, przeprowadzonego przez inny zakład ubezpieczeń. W tym celu proponujemy również wprowadzenie poniższych zmian w treści zapisów projektu rozporządzenia. Proponowane poniżej zapisy uwzględniają wymiar egzaminu (zakres pytań testowych, wymiar czasu, minimalną liczę punktów) określony w obecnym projekcie rozporządzenia. Z uwagi na powyższe postulaty PIU odnośnie ograniczenia zakresu tematycznego egzaminu, proponowane poniżej zapisy rozporządzenia powinny być dostosowane w zależności od ostatecznego kształtu zapisów §8 ust.6 określającego zakres tematyczny egzaminu i wymiar pytań. Proponujemy następujące zmiany zapisów projektu rozporządzenia:

1) następujące brzmienie § 8 ust.6:

„6. Test dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych w bankach, spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych jedynie w odniesieniu do umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych zawieranych przez te podmioty lub za ich pośrednictwem obejmuje dwie grupy pytań:

- 1) 50 pytań z bloków tematycznych, o których mowa w § 2 ust.3 pkt 2,3, pkt 4 lit a-b i e oraz pkt 5,6, przy czym na każdy z bloków tematycznych przypada 10 pytań;
- 2) 30 pytań z bloków tematycznych, o których mowa w § 2 ust. 7, przy czym na każdy z bloków tematycznych przypada 10 pytań. „;

2) dodanie w §8, po ust.10, nowego ust.11 w następującym brzmieniu:

„11. Test dla osób, o których mowa w ust.6, które zdały egzamin i zamierzają rozpocząć wykonywanie czynności agencyjnych w bankach, spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych jedynie w odniesieniu do umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych zawieranych przez te podmioty lub za ich pośrednictwem na rzecz innego zakładu ubezpieczeń obejmuje zagadnienia, o których mowa w § 2 ust. 7, i składa się z 30 pytań.”
oraz oznaczenie dotychczasowego ust. 11 jako ust.12 ;

3) dodanie w § 8 ust.13 w następującym brzmieniu:

„13. Test dla osób, o których mowa w ust.6, które zdały egzamin i zamierzają rozpocząć wykonywanie czynności agencyjnych w bankach, spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych jedynie w odniesieniu do umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych zawieranych przez te podmioty lub za ich pośrednictwem na rzecz innego zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność ubezpieczeniową w innym dziale załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej obejmuje zagadnienia, o których mowa w § 2 ust. 7, i składa się z 30 pytań”;

4) następujące brzmienie §10 ust.7:

„7. Egzamin dla osób, o których mowa w §8 ust.9 i 12 trwa 50 minut.”;

5) dodanie w §10 nowego ust.8 w brzmieniu:

„8. Egzamin dla osób, o których mowa w §8 ust.11 i 13 trwa 40 minut.”;

oraz oznaczenie dotychczasowych ust.8 – 12 odpowiednio jako ust.9-13;

- 6) następujące brzmienie § 12 ust.4:
„4. W przypadkach, o których mowa w § 8 ust.6, warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie co najmniej:
1) 35 punktów w grupie pytań, o której mowa w § 2 ust.3 pkt 2,3, pkt 4 lit a-b i e oraz pkt 5,6 oraz
2) 20 punktów w grupie pytań, o której mowa w § 2 ust. 7.”
- 7) następujące brzmienie § 12 ust.5:
„5. W przypadkach, o których mowa w § 8 ust.9 i 12, warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie co najmniej 27 punktów.”
- 8) dodanie w § 12 nowego ust.6 w następującym brzmieniu:
„6. W przypadkach, o których mowa w § 8 ust.11 i 13, warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie co najmniej 20 punktów.”
oraz oznaczenie dotychczasowych ust. 6-10 odpowiednio jako ust.7 – 11.

Jednocześnie chcielibyśmy zauważyć, że zagadnienia egzaminacyjne podzielone są na bloki tematyczne, przy czym opis poszczególnych boków tematycznych jest przeplatany innymi regulacjami. Zasadne wydaje się umieszczenie regulacji dotyczącej egzaminów dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych lub czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń, w jednym miejscu, a regulacji dotyczących osób ubiegających się o wykonywanie czynności dystrybucji zakładu reasekuracji w drugim miejscu.

2 wyrazami: sumuła

Wiceprezes Zarządu
Polskiej Izby Ubezpieczeń
Andrzej Maciążek